

DE KLEINE VUURTORENWACHTER

educatief materiaal

Beste leerkracht,

Binnenkort heten wij u en uw klas welkom bij de voorstelling 'De kleine vuurtorenwachter'. Deze voorstelling speelt zich af in een grote witte tent waarin u met uw klas mag plaatsnemen. De spelers vertellen en verbeelden het verhaal met zaklantaarns en schimmen in en buiten de tent.

Dit is het educatieve materiaal dat speciaal voor deze voorstelling gemaakt is. Het is bedoeld om de kinderen alvast op creatieve wijze kennis te laten nemen van de voorstelling en van de thema's, die in de voorstellingen aan bod komen. De activiteiten hebben het doel om de voorstellingservaringen van de kinderen te verbreden en te verdiepen.

U kunt een keuze maken uit één of meer activiteiten, die zijn geselecteerd op discipline en op leeftijd. Zo hebben we activiteiten uitgewerkt voor drama (schaduwtheater maken), voor filosoferen met kinderen, voor muziek en voor beeldende vorming (knutselen).

Wij wensen u en de kinderen veel plezier met de voorbereidende activiteiten en natuurlijk ook met de voorstelling.

Namens het team van De Kleine Vuurtorenwachter,

Elly Bakker

Vorbereiding op de voorstelling

U bereidt de kinderen in een kringgesprek voor op de voorstelling. De inhoud van dat gesprek zal sterk af hangen van de locatie waar de voorstelling gegeven wordt: in school of op een andere locatie, waar de kinderen naar toe zullen gaan.

Publiek zijn

Vertel de kinderen niet te veel over de inhoud van hetgeen ze gaan zien, maar praat met hen over hoe het publiek zich in een theater hoort te gedragen.

Enkele aandachtspunten:

- Je gaat tijdens de voorstelling niet naar het toilet. Dat doe je voor of na de voorstelling.
- Je gaat rustig naar binnen.
- Iedereen moet alles goed kunnen zien, dus de kleinere kinderen gaan vooraan zitten, de groteren daarachter.
- Tijdens de voorstelling wordt er niet gepraat, gegeten of gedronken.
- Juf is altijd in de buurt, ook als het donker is.
- Als je een mobieltje bij je hebt, is die tijdens de voorstelling uitgezet.
- Natuurlijk mag je tijdens de voorstelling lachen en applaudisseren, maar daarna ben je weer stil om de rest van de voorstelling te kunnen volgen.

Verwerking van de voorstelling

In een kringgesprek kunt u de voorstelling met de kinderen nabespreken.

- Laat de kinderen vertellen wat ze hebben gezien.
- Hebben ze het verhaal gesnapt ?
- Hebben ze alles mee gekregen ?
- Wat vonden ze mooi?
- Of niet mooi ?
- Werden ze ook blij of verdrietig ?
- Was het spannend?
- Wat was het spannends ?
- Liep het goed af ?

Laat kleine kinderen een tekening maken over de voorstelling. Dat is altijd weer leuk en is typerend voor elk afzonderlijk kind, want er zijn soms veel individuele verschillen op te merken in wat ze is opgevallen en wat ze hebben beleefd.

Het maken van een eigen schaduwtheater

Het maken van een eigen schaduwtheater is voor kinderen altijd weer fantastisch om uit te voeren. Het resultaat is al gauw indrukwekkend, geheimzinnig en spannend!

De kinderen kunnen zelf een **verhaal** bedenken, maar ze kunnen ook figuren uit een boek namaken en het verhaal naspelen.

Een eenvoudig sprookje met één decor is voor de beginners erg handig.

Voorbeeld:

Haas en egel

Verhaal:

Er was een bos. In dat bos leefde een egel met zijn vrouw in een huisje. De egel had heel zijn leven al wat aan zijn poot, dus hij liep mank. Hij had een hele gemene buurman. Dat was de haas. Hij had hele mooie poten en kon heel snel rennen.

Op een dag ging hij naar buiten en kwam hij zijn buurman de haas tegen. De haas maakte een heel flauw grapje over zijn been en zei: "Ja, jij kan niet goed lopen, dus je krijgt vast krukken."

Zoiets zei hij. En de egel pikte dat niet en verzon ter plekke iets om hem terug te pakken.

Daarbij gebruikte hij zijn hersenen. Hij zei: "Ik weet zeker dat jij van mij verliest met hardlopen." De haas zei: "Waar wedden we om dan?" En hij zei: "We wedden om een maaltijd." En toen zei hij: "Ja, maar als ik dan win?" "Ja, dan maak ik voor jou een hele maaltijd."

Ja, op die avond gingen ze een wedstrijd houden. Het was de bedoeling dat ze begonnen boven aan de heuvel en dat ze beneden zouden stoppen. Degene die er was moest zeggen: "Ik ben er."

De egel wist wel dat hij niet sneller was dan de haas, maar wilde de haas en lesje leren. Toen dacht hij aan zijn vrouw en ging hij naar haar toe. Hij zei: "Het plan is dat jij aan de andere kant van de hei, van de heuvel, gaat staan en als de haas er dan aan komt moet je heel hijgend zeggen 'ik ben er'. Als hij dan weer terug rent sta ik aan de andere kant en zeg ik 'ik ben er', want hij wist toch wel dat de haas niet zou opgeven en nog een wedstrijdje zou doen.

Nou, en zo is het gegaan. Toen ze startten, rende de haas op z'n allerhardst. Hij rende naar beneden de heuvel af en tot zijn verbazing hoorde hij de egel met een hijgende stem zeggen: "Ik ben er, ik ben er". Hij zei: "Dat kan niet met je manke poot."

„We doen het nog een keer.” Nou, toen zei de vrouwelijke egel: "Ok, ga maar vast. Ik kom eraan." Toen rende de haas naar boven en voor hij bij de eindstreep aankwam zei de andere egel: "Ja, ik ben er".

Nou, zo had de egel de maaltijd gewonnen.

En de moraal is; wie niet sterk is moet slim zijn.

Hier ziet u een voorbeeld van silhouetten van poppentheater Cassiopeia, van een egel en een haas.

Benodigheden

Schimmen:

- Een haas
- 2 egels, een mannetje en een vrouwtje.

Zoek op internet naar silhouetten van hazen en egels in verschillende posities, druk ze af op stevig papier en laat de kinderen ze uitknippen. Of gebruik bijgaande afbeeldingen. Maak scharnierpunten bij bv. oren, poten en staart door middel van spitpennen.

Voorbeeld van een haas

Het **scherm**:

Mogelijkheden:

- Dit kan eenvoudigweg een laken zijn, dat een paar meter voor een felle lamp wordt opgehangen.

OF

- Een tafel op de zijkant neerleggen, waar de speler achter verdwijnt.

OF

- Een laken, of doorschijnend papier kan ook in de opening van een poppenkast bevestigd worden.

OF

- Bovengenoemd materiaal kan simpelweg ook over een doos zonder bodem worden geplakt

Als u schoendozen neemt kan ieder kind zijn eigen theatertje maken.

Voorbeeld van een egel

Decor:

Maak een silhouetten decor van een veld met kolen, gras en met aan een kant het huisje van de egels.

Script met dialoog van bovenstaand verhaal

Egel komt op en kijkt om zich heen

Egel: Wat een heerlijk weertje vandaag, de zon staat al hoog aan de hemel.
Mijn kolen staan er weer goed bij. Ik kan lekker een wandelingetje gaan maken.

Haas komt op en ziet de Egel

Haas: Goedemorgen buurman. Ga je soms wandelen met die kromme pootjes van je ??
Ha ha, laat me niet lachen, je komt vast niet ver !! Hahahahaha.

Egel: O ja, jij zult nog versted staan. Mijn pootjes kunnen heel hard rennen hoor.
Ik weet zeker dat je van mij gaat verliezen. Zullen we een wedstrijdje doen ??

Haas: Waar wedden we om dan?

Egel: We wedden om een maaltijd.

Haas: Ja, maar als ik dan win?

Egel: Nou, dan maak ik voor jou een hele maaltijd.

Haas: Afgesproken !! Dat ga jij toch niet winnen....wat denk je wel niet !! Ik ben
KAMPIOEN hardlopen. Tot vanavond, we starten boven aan de heuvel,
goed ??

Egel: Ik zal er zijn.

De haas gaat lachend af en egel zegt tegen het publiek

Egel: Wacht maar af, wie niet sterk is moet slim zijn.

Volgende deel (het licht dimt een beetje). Haas en Egel staan naast elkaar.

Haas: Oké Egel we rennen bij START van je huisje en als je er bent roep je:
Ik ben er!! Klaar voor de start: AF !!!

De haas gaat er als een gek vandoor, de egel loopt een klein stukje en verstopt zich achter een kool. Aan het eind zie je een Egel opspringen die roept:

Egelvrouwtje: Ik ben er.

Haas: Dat kan niet, jij met je kromme pootjes!! Nog een keer en nu weer terug!

Dit een aantal keer herhalen. De haas gaat steeds langzamer lopen en valt uiteindelijk uitgeput op de grond neer.

Egel: Nou haas....ik denk dat je mij een maaltijd verschuldigd bent !

Haas: *kreun.*

Als eindplaatje is het nog leuk om een schimmentafel met lekkernijen te zien en 2 egeltjes die lekker zitten te eten.

Einde

Andere mogelijkheden voor schaduwtheater:

De schim ben je nu zelf.

Silhouetten: wie is wie??

Groep 1 / 2

Hang in een donkere ruimte een laken op en stel een paar meter daarvan af een felle (bouw) lamp op. Verdeel de klas in 2 groepen. Laat de kinderen 1 voor 1 als schim verschijnen, de andere kinderen moeten raden wie het is. Daarna kun je bijvoorbeeld nog als schim beroepen (laten) uitbeelden.

Portret maken.

Groep 3 / 4

Weer die felle lamp, maar nu moet de schaduw van het profiel van een kind, de zijkant van het gezicht, op de muur geprojecteerd worden. Hang op die plek een groot vel wit papier en laat een ander kind de randen van het silhouet omtrekken. Dit silhouet zwart schilderen en het silhouetportret is klaar. Het kind moet wel heel stil staan om een mooie scherpe lijn te krijgen.

Levend schimmenspel

Groep 5 / 6

Het is een prachtig gezicht als kinderen dansen, bewegen en samenwerken als schimmen. De beroemde 'schimmenoperatie' (Een schim ligt op een tafel en de andere schim, een dokter, haalt allerlei vreemde voorwerpen uit de patiënt te voorschijn!) is een mooi voorbeeld van wat je allemaal kunt met deze techniek.

Maak een schimmencircus met iemand die een zwaard opeet, zware gewichten tilt, een leeuw die zijn bek opent en de dompteur die zijn hoofd erin legt.

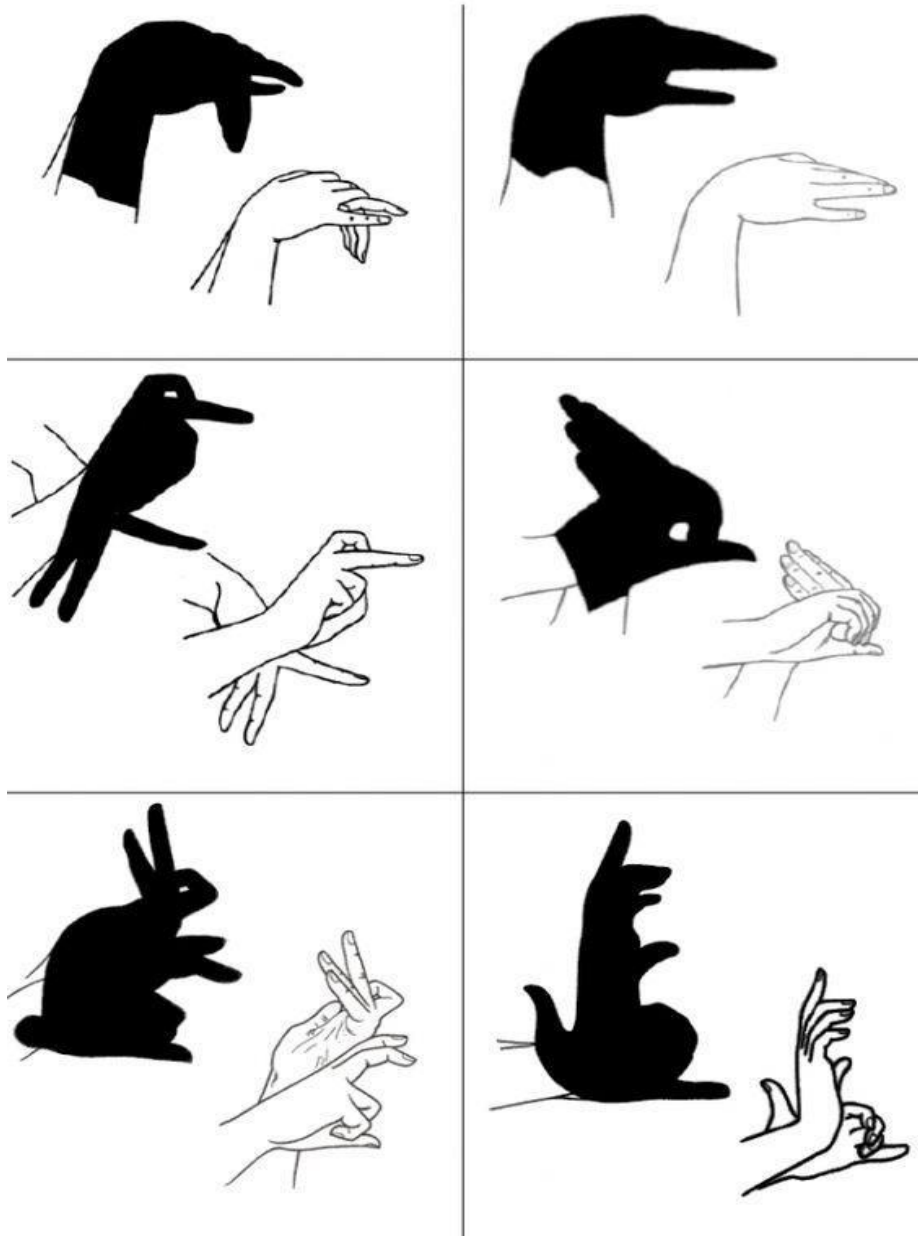
- Iemand zonder hoofd.
- Iemand met 4 armen .
- Verder is er veel te veranderen aan schimmen, door bijvoorbeeld kussens of dozen te gebruiken!
- Een lange nek kun je maken door een hoge hoed over je hoofd, waar je weer een ballon opplakt.

Eindeloos veel mogelijkheden, kinderen kunnen de meest fantastische schaduwfiguren bedenken en spelen.

Met wat spannende muziek erbij wordt het vast een prachtige voorstelling.

Handschaduw theater

Hieronder ziet u een aantal eenvoudige voorbeelden van schaduw dieren die je met je handen kunt maken. Print 'm uit en laat de kinderen experimenteren.

Veel succes!

Filosoferen met kinderen naar aanleiding van de voorstelling

Thema's die aan de orde komen zijn onder andere 'de dood' en 'afscheid nemen'

Sterk afhankelijk van de leeftijd kunt u in de klas deze thema's bespreken.

Misschien zijn er kinderen die een huisdier hebben verloren, een enkel kind misschien zelfs een familielid.

Bij jonge kinderen kunt u de voorstelling of boekjes gebruiken om dit thema te bespreken.

Op onderstaande site kunt u veel boeken vinden die hierover gaan.

<https://www.uitvaart.nl/infotheek/boeken/kinderboeken>

De volgende boekjes zijn voor kleuters erg geschikt:

Lieve oma pluus- Dick Bruna

En Kikker en het vogeltje- Max Velthuis

Vragen die kunnen helpen bij het klassengesprek over de dood:

- Wie weet wat dood gaan is.
- Wie heeft er wel eens een dood dier of mens gezien?
- Wat is er dan anders?
- Wat doen de mensen met iets dat dood is?

Meestal zijn mensen verdrietig als er een dier of een mens doodgaat.

Hoe kun je daarmee omgaan?

- Je kunt je fijne herinneringen delen.
- Een kaarsje branden.
- bloemen naar een graf brengen.
- foto's kijken.

Afhankelijk van de religieuze achtergrond van de school kun je met de kinderen praten over waar een overledene naar toe gaat.

- wat denken jullie waar iemand die dood is naar toe gaat ?
- kun je nog met iemand praten die er niet meer is?
- kun je nog wat merken van iemand die dood is?

Op de site van doodgewoon in de klas staan prachtige handreikingen hoe je dit thema kunt bespreken in de klas met groep 7/8.

www.totzover.nl/educatie/doodgewoonindeklas

Knutselen met jonge kinderen

Vuurtoren

Benodigheden:

- Keukenpapierrol of pringles-koker
- Verf.
- Water.
- Penseel.
- Waxinelichtje met hulsje.
- Schelpen.
- Zand.
- Lijm.
- Bord of stuk karton.

Schilder de rol rood en wit zoals op de tekening met strakke brede rode stroken die omhoog draaien. Je kunt er ook raampjes en een deur op schilderen. Dan knip je de rol boven en onder een aantal malen in. Vouw de stukjes karton (flapjes) aan de bovenkant naar binnen en de stukjes aan de onderkant naar buiten. Aan de onderkant plak je de flapjes vast op bijvoorbeeld een stuk karton of op een bord. Zodat de toren goed kan blijven staan. Daarna plaats je er via de bovenkant een waxinelichtje in. Niet te diep, de bovenkant moet ongeveer gelijk zijn aan de bovenkant van de toren. Zorg dat het lichtje goed klem zit.

Maak van zand en schelpen om de toren een leuk landschap. Nu kan je de vuurtoren laten branden. Zorg wel dat er een groter iemand in de buurt is als de toren brandt!

Zand

In de zandtafel en buiten in de zandbak kun je de kinderen natuurlijk zandkastelen laten maken en er zelfs een wedstrijdje aan verbinden.

Wil je iets blijvends maken dan kun je het idee van juf Lisette nadoen:

Strand-Zand-Klei

We maken "Strand-Zand-Klei":

Je maakt de klei volgens vaste verhoudingen.

De hoeveelheid is afhankelijk van de maatbeker die je gebruikt.

Het gaat erom dat de verhoudingen kloppen.

Doe 1 maatbeker zand en 1/2 maatbeker maïzena in een pan. Roer dit met een pollepel goed door elkaar. Voeg dan 3/4 maatbeker water toe en blijf roeren tot je een glad mengsel krijgt. Verwarm het mengsel voorzichtig, terwijl je rustig door blijft roeren. De klei moet binnen ongeveer twee minuten dikker worden. Roer een flinke schep zilveren glitter door het mengsel. Na deze 3 minuten is de klei klaar. Roer goed langs de zijkanten van de pan, zodat alles gebruikt kan worden.

Laat van deze substantie een zandkasteel en schelpenpotjes maken.

De werkjes zijn na een paar dagen uitgehard en blijven dan nog een weekje goed.

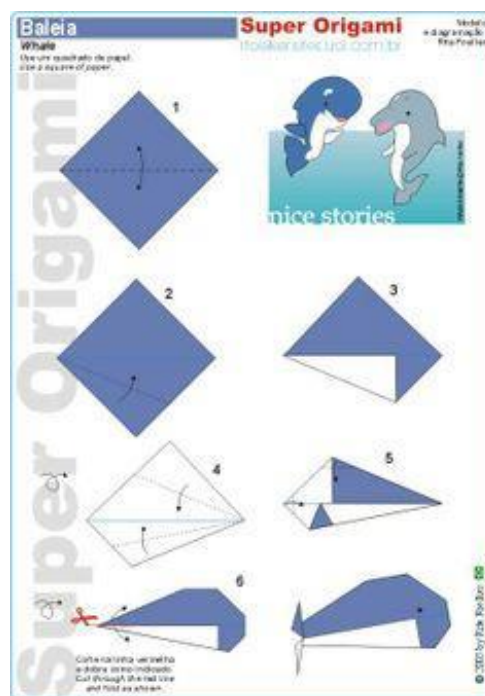
Spelen met zand en lijm

Je kunt de kinderen laten toveren met zand, glitters en lijm.
Eerst tekenen, dan de lijnen laten overtrekken met lijm en dan komt het leukste moment:
alles bestrooien met zand en glitters! Dit vinden kinderen erg leuk!

Walvis

Je kunt er een vouwen en deze daarna plakken op een zelf geschilderde zee

Knutselen met oudere kinderen

Vuurtoren

Dit zijn vier vuurtorens van onze Waddeneilanden.

Weet je op welk eiland ze staan ?

- Wat zijn ze verschillend hè ? Er zijn nog veel meer soorten.
- Bekijk op internet hoeveel soorten vuurtorens zijn.
- Ontwerp je eigen vuurtoren.
- Welke kleuren kies je ?
- Wat is belangrijk ?

Teken of knutsel je eigen vuurtoren van karton (keukenrol of Pringles koker) en bedenk een lichtsein (karakter):

Elke vuurtoren heeft zijn eigen sein- karakter. Zo heeft die van Texel 2 schitteringen per 10 seconden en die van Ameland 3 per 15 seconden.

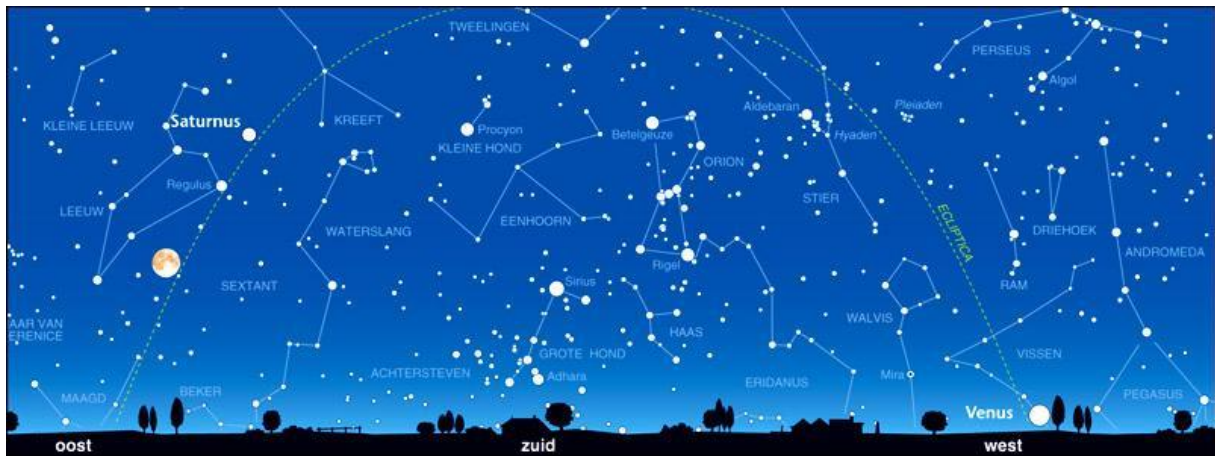
Neem een zaklantaarn en bedenk je eigen seincode en maak het zo donker mogelijk in de klas

De andere kinderen noteren wat ze zien. Neem hiervoor ruitjespapier.

Elk blokje is een seconde.

Kleur een vakje in wanneer je het licht ziet en hoelang, dan weer ruitjes overslaan bij duisternis. Zo ontstaan er verschillende karakters onder elkaar.

Sterrenhemel

Op internet zijn veel afbeeldingen te vinden van onze sterrenhemel.

Bestudeer met de kinderen welke sterren ze 's avonds kunnen vinden.

In de voorstelling worden de Poolster, Grote Beer, Orion en Mars genoemd.

Zonder een kompas is het noorden bij een heldere nacht gemakkelijk te vinden. Kijk omhoog en om je heen, zoek naar een vorm van een steelpannetje (Grote Beer).

Neem de voorste twee sterren van de pan, ga nu 5x de afstand tussen deze twee sterren omhoog bij de pan vandaan. Je komt uit bij een kleine heldere ster, dit is de **poolster** en die staat in het noorden.

Grote Beer, het steelpannetje, kun je makkelijk met het blote oog vinden.

Orion is te herkennen aan de 3 sterren die in een lijn staan.

Mars is vanaf de Aarde met het blote oog waar te nemen als een duidelijke oranje -rode "ster".

Namaken

-Je kunt 'm namaken door *glow in the dark* sterren op het plafond van de klas te plakken.

-Of de sterrenkaart na te tekenen met wit (schoolbord)krijt op zwart papier. Daarna kun je de sterren doorprikken zodat je in het donker een gaatjespatroon van de sterrenhemel ziet.

-Bij Astromedia zijn pakketten te koop waar je de hemelkoepel van kunt plakken

<http://astromedia.eu/AstroMaterialien/Der-Kleine-Sterrenhimmel>

Boeken met verhalen over vuurtorens:

- De Vuurtoren door Koos Meinders en Annette Fienieg.
- De kronieken van Qrom door Stephan Dierickx.
- Het spook van de vuurtoren door Anneriek van Heugten.

Boeken met verhalen over Walvissen:

- De kleine walvis door Benji Davies.
- Svenia en de zee, een Vlielands sprookje door Ellis Boom en Evelien de Boer.
- Het Walvisje (gouden boekje) door W. Watson.

Liedjes

Er zijn veel liedjes te vinden over de zee en over de walvis op de volgende websites:

<http://www.kleuteridee.nl/zeeland/>

Zand op je boterham: https://youtu.be/qe2CVr7_sMo

<http://www.liedjeskist.nl/liedjesthema/zee.htm>